

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Asan/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 2016200582
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2016200582.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a z členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobcu: KASA ZÁLOŽNÁ akciová spoločnosť, so sídlom Hradbová 5, 040 01 Košice, IČO: 36 204 081, právne zastúpený: JUDr. František Kočka, advokát, so sídlom Stropkovská 48, 040 11 Košice, adresa pre doručovanie: Timonova 13, 040 01 Košice, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, 040 01 Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/4572, O - 462/2016 zo dňa 4. augusta 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sa/19/2016-48 zo dňa 7. augusta 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sa/19/2016-48 zo dňa 7. augusta 2017, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 44Sa/19/2016-48 zo dňa 7. augusta 2017, podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/4572, O - 462/2016 zo dňa 4. augusta 2016, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Inšpektorátu práce Trnava č. R 98/2016/SE zo dňa 31. mája 2016.

2. Týmto rozhodnutím Inšpektorát práce Trnava uložil žalobcovi podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“) pokutu vo výške 2.000,- eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z.z.“) a to tým, že žalobca ako zamestnávateľ si splnil oneskorene povinnosť prihlásiť zamestnankyňu do evidencie Sociálnej poisťovne podľa § 231

ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), keď jej pracovný pomer vznikol 5. mája 2014 a žalobca ju do evidencie Sociálnej poisťovne prihlásil až 12. mája 2014.

3. Po preskúmaní veci dospel krajský súd k záveru, že výkonom inšpekcie práce bolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, ktoré bolo uvedené v protokole č. ITA-21-4-1.2/P-B24,28-16 zo dňa 21.01.2016 v časti nelegálne zamestnanie v bode č. 1, ktoré spočíva v tom, že účastník konania porušil zákaz nelegálneho zamestnávania, ktoré mu vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. a to tým, že využíval v čase od 5. mája 2014 do 12. mája 2014 do 12,49 hod. na prevádzke Záložňa, so sídlom Malokapušíanska 3, Veľké Kapušany, závislú prácu fyzickej osoby G., nar.XX.XX.XXXX, s ktorou mal uzatvorený pracovnoprávny vzťah na základe pracovnej zmluvy zo dňa 29. apríla 2014, pričom si nesplnil prihlasovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení).

4. O trovách konania rozhodol krajský súd s poukazom na § 168 ods. 1 SSP tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

II.

5. Žalobca podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

6. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

7. Žalovaný sa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 12. decembra 2017 v plnom rozsahu stotožnil s rozsudkom krajského súdu považujúc ho za vecne správny a zákonný.

IV.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť, nakoľko v konaní rozhodoval nesprávne obsadený súd.

9. Podľa § 19 ods. 1 SSP, správnymi súdmi sú najvyšší súd, krajské sudy a v zákonom ustanovených prípadoch aj okresné sudy.

10. Podľa § 19 ods. 2 SSP správne sudy konajú a rozhodujú v senátoch, ak tento zákon neustanovuje, že rozhoduje sudca alebo predseda senátu. Všetci členovia senátu sú si pri rozhodovaní rovní. Ak koná a rozhoduje sudca, prislúchajú mu práva, ktoré sú inak vyhradené senátu alebo predsedovi senátu.

11. Podľa § 23 ods. 1 SSP na krajskom súde vo veciach správneho súdnictva konajú a rozhodujú sudcovia správneho kolégia v trojčlenných senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov.

12. Podľa § 23 ods. 2 SSP sudca na krajskom súde koná a rozhoduje o

a/ správnych žalobách vo veciach správneho trestania podaných proti rozhodnutiu alebo opatreniu o priestupku,

b/ správnych žalobách v sociálnych veciach,

c/ správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,

d/ žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,

e/ žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

13. Podľa § 7 ods. 3 písm. i/ zákona č. 125/2006 Z.z. inšpektorát práce rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu, 17a) (napríklad § 37 zákona č. 462/2007 Z.z., § 14 a 15 zákona č. 307/2014 Z. z.).

14. Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000,- eur do 200 000,- eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000,- eur.

15. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia o uložení pokuty podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z., a to za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z.z.. V danom prípade sa však nejednalo o priestupok, ale o správny delikt spáchaný právnickou osobou na úseku nelegálneho zamestnávania. Za tohto stavu teda predpoklad na uplatnenie výnimky plynúcej z vyššie citovaného ustanovenia § 23 ods. 2 SSP nebol daný. Uvedená vec bola pridelená na rozhodnutie sudcovi JUDr. Pavlovi Laczovi, ktorý ako samosudca vec prejednal a rozhodol rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sa/19/2016-48 zo dňa 07.08.2017.

16. Úlohou najvyššieho súdu v prejednávanej veci je vyhodnotiť, či správna žaloba vo veciach správneho trestania smerovala proti rozhodnutiu o priestupku alebo proti inému rozhodnutiu, resp. posúdiť, či vec mal prejednať a rozhodnúť na krajskom súde samosudca alebo trojčlenný senát zložený z predsedu a dvoch sudcov.

17. Priestupok definuje zákonodarca v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch ako zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin. Vychádzajúc z rozhodnutia prvoinštančného orgánu verejnej správy najvyšší súd zistil, že účastníkovi správneho konania (žalobcovi v konaní pred správnym súdom) bola uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

18. Zákon č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní za priestupok označuje len nelegálnu prácu (ustanovenie § 7). Nelegálne zamestnávanie, ktoré bolo inšpektorátom práce v danej veci postihnuté podľa ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce je zákonodarcom v nadpise paragrafu 19 výslovne označené ako správny delikt. Vychádzajúc z definície priestupku v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v spojení s ustanovením § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1. zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce nie je možné porušenie povinnosti zákazu nelegálneho zamestnávania v prejednávanej veci (bez ohľadu či sa ho dopustila fyzická osoba alebo právnická osoba) považovať za priestupok.

19. Keďže v danej veci nešlo o správny súdny prieskum rozhodnutia o priestupku ale rozhodnutia o správnom delikte, ktorý spáchala v prejednávanej veci právnická osoba (žalobca v konaní pred správnym súdom) porušením zákazu nelegálneho zamestnávania na úseku kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, z uvedeného dôvodu nemožno na danú vec aplikovať výnimku v obsadení správneho súdu podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. a/ Správneho súdneho poriadku ale správny súd (krajský súd) mal vec prejednať a rozhodnúť podľa ustanovenia § 23 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v trojčlennom senáte zloženom z predsedu a dvoch sudcov.

20. Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd dospel k záveru, že prejednanie a rozhodnutie veci pred krajským súdom neprebehlo v zákonom zložení - rozhodoval nesprávne obsadený krajský súd. Toto procesné pochybenie zakladá dôvod pre zrušenie rozhodnutia vydaného nesprávne obsadeným súdom, dajúc do pozornosti, že o nesprávne obsadenie súdu sa jedná aj vtedy, keď namiesto senátu zloženého zo

zákonom stanoveného počtu sudcov rozhodne sudca (tzv. kvantitatívne hľadisko). V správnom súdnictve je sudca príslušný len na konania, ktoré sú výslovne upravené v Správnom súdnom poriadku, a to buď už vo vyššie citovanom ustanovení § 23 ods. 2 SSP, alebo v § 24 SSP.

21. Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdom v zákonom zložení tvorí jeden zo základných prvkov práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článok 6 ods. 1 Dohovoru). Zákonným súdom je ten súd, ktorý je obsadený v súlade so zákonom a za zákonného sudcu treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce súdu.

22. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že konanie je postihnuté takou vadou, ktorá má za následok porušenie práva garantovaného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 6 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd ako i článkom 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

23. Z uvedených dôvodov najvyšší súd kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu z úradnej povinnosti postupom podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. e/ SSP zrušil bez toho, aby sa zaoberal dôvodmi kasačnej sťažnosti a vrátil mu vec na ďalšie konanie. V novom konaní vo veci rozhodne krajský súd v senátnom zložení.

24. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

25. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.